

باسمه تعالی

طرح درس و طرح دوره آناتومی سر و گردن دانشجویان کارشناسی

ارشد علوم تشریحی

موضوع تدریس: آناتومی سر و گردن

مدت تدریس: ۱۷ جلسه نظری و ۱۷ جلسه عملی

پیشنیاز: ندارد

محل اجرا: بخش تشریح دانشکده پزشکی

گروه مدرسین: دکتر مهدی جلالی، دکتر محمد رضا نیکروش

گروه هدف: دانشجویان تحصیلات تکمیلی (مقطع کارشناسی ارشد) علوم

تشریحی

هدف کلی: تسلط دانشجویان ذریبط بر یاد گیری نظری و عملی ساختمان و

نسوج ناحیه سر و گردن.

اهداف ویژه:

دانشجویان در پایان این دوره باید:

۱- شکل گیری و خصوصیات ساختمانی هر یک از استخوانهای سر و صورت را بدانند.

- ۲- شکل و خصوصیات هر یک از مهره های گردن و نحوه مفصل شدن آنها را با در نظر گرفتن نحوه حرکت و عمل مربوط به آن ها توضیح دهند.
- ۳- حفرات، فضاها، سطوح و ویژگی های مجسمه را بصورت یک واحد کلی بیان نمایند.
- ۴- موقعیت سوراخها، شکافها و زواید استخوانی مجسمه تعیین نمایند.
- ۵- رباطها و مفاصل سر و گردن را با ذکر چسبندگی مربوط به آن نام ببرند.
- ۶- محل عبور شاخه های عروقی و عصبی را از سوراخها و شکاف های مجسمه تعیین نمایند.
- ۷- چسبندگی عضلات را بر روی استخوانهای سر و صورت نشان دهند.
- ۸- عملکرد هر دسته از عضلات سر و گردن را تعریف کنند.
- ۹- سینوسهای وریدی و پرده های مغز را بر روی جسد نشان دهند.
- ۱۰- شاخه های شریانی تغذیه کننده سر و گردن و آناتومیهای مهم مربوط به آنها را تعریف نمایند.
- ۱۱- وریدهای سطحی و عمقی ناحیه صورت و گردن را توضیح دهند.
- ۱۲- موقعیت گره های لنفاوی مواضع مختلف صورت و گردن و درناژ لنف هر ناحیه را تفسیر نمایند.
- ۱۳- اعصاب حسی، حرکتی، سمپاتیک و پاراسمپاتیک سر و گردن را از ابتدا (هسته یا ریشه عصب) تا انتها بیان نمایند.
- ۱۴- مقطع اعصاب دوازده گانه و محل خروج آنها را در کف مجسمه نشان دهند.
- ۱۵- مجاورت های نسوج و موقعیت عناصر مختلف هر یک از مواضع تشریحی سر و گردن را تعیین نمایند.
- ۱۶- ساختمانهای عناصر تشریحی سطح صورت را آموخته باشند .
- ۱۷- با عناصر تشریحی عمق صورت (حفره اینفراتمپورال) آشنا شده باشند.

۱۸- ساختمان آناتومیکی حفرات بینی، دهان، حلق و حنجره را تفسیر نمایند.

۱۹- ساختمان دستگاه بینایی را شرح دهند.

۲۰- ساختمان دستگاه شنوایی- تعادلی را به تفکیک توضیح دهند.

فهرست محتوا و ترتیب ارائه جلسات :

جلسات ۱ تا ۵- استخوانشناسی ومفاصل سر و گردن (نسخ سخت).

۶- ناحیه قدامی طرفی سطحی گردن

۷- ناحیه قدامی طرفی عمقی گردن

۸- ناحیه سطحی و عمقی خلف گردن

۹- ناحیه سطحی صورت

۱۰- ناحیه عمقی صورت

۱۱- پرده های مغز و مقطع اعصاب مغزی

۱۲- اعصاب دوازده گانه

۱۳- بینی و حلق

۱۴- حنجره

۱۵- حفره دهان

۱۶- دستگاه بینای

۱۷- دستگاه شنوایی- تعادلی

روش تدریس:

الف- تدریس نظری:

۱- تدریس این بخش از درس با استفاده از Power point، انیمیشن و ترسیم نقاشیهای

مناسب، نسوج هر موضع به دقت نشان داده شده و توصیف می گردد.

۲ - تدریس هر موضوع از آناتومی سطحی شروع می شود و به ترتیب از سطح به عمق پیش می رود.

۳ - در طول هر گزاری درس از مباحث آموزش داده شده قبلی از یکایک دانشجویان این مقطع سؤال می شود.

۴ - برای یاد گیری و تمرکز فکری بیشتر در هر جلسه ممکن است از یکی از دانشجویان خواسته شود که مبحث کوچکی از درس را برای سایرین بصورت کنفرانس بیان نمایند.

۵- متناسب با میزان فعالیت دانشجویان در امر پاسخگویی، کنفرانس و طرح سئوالهای مرتبط با درس امتیازی در نظر گرفته می شود.

ب - تدریس عملی:

۱ - برای توصیف هر موضع ابتدا سعی می شود تا ناحیه مورد نظر بر روی نسج سخت (سر و صورت، یا مهره های گردن) تعیین حدود گردیده و نسبت به آن توضیحات لازم صورت پذیرد.

۲ - هر موضع تشریحی مورد نظر با دقت و از سطح به عمق بر روی جسد برای دانشجویان تشریح می شود.

۳- برای مهارت یافتن دانشجویان در امر تشریح عملی به نوبت از یکایک آنان خواسته می شود تا نسبت به انجام بخشی از تشریح مبادرت نمایند.

۴ - پس از پایان هر جلسه مطالب ارائه شده یک بار دیگر جمع بندی شده و موضع تشریحی برای استفاده در طول ساعات آینده به دقت پوشانده شده و مورد محافظت قرار می گیرد.

۵- به هر یک از دانشجویان توصیه خواهد شد که در حد امکان و توان خود یک مدل تشریحی در ارتباط با یکی از قسمت های درس ارائه دهند.

وظایف و تکالیف آموزشی:

دانشجویان موظفند:

- درس مربوط به هر جلسه را برای جلسه بعدی مورد مطالعه قرار دهند
- در خصوص مبحث جلسه بعدی دارای پیش مطالعه نسبی باشند
- هر دانشجو می تواند در طول دوره به ترجمه یک موضوع مربوط به درس (حد اقل دو تا سه صفحه متن) را از انگلیسی به فارسی روان ترجمه نماید.
- هر دانشجو باید ملزم باشد تا در مورد یک موضوع مرتبط با درس یک کنفرانس علمی دقیق ارائه دهد.

روش ارزشیابی دانشجو:

- الف- ارزشیابی دانشجویان این مقطع تلفیقی است از امتیازات کسب شده در طول دوره و امتحان پایانی که معمولا بصورت تشریحی انجام می پذیرد.
- ب- ارزشیابی دانشجویان در آناتومی عملی نیز بر اساس امتیازات مهارتی کسب شده در طی دوره و تسلط آنان در امر تشریح یک موضوع در پایان دوره صورت خواهد گرفت.

منابع آموزشی مبحث نظری:

- ۱- جلالی مهدی، نیکروش محمد رضا، آناتومی سر و گردن برای دانشجویان پزشکی و دندانپزشکی، مشهد: مؤسسه چاپ و انتشارات دانشگاه فردوسی، ۱۳۸۲.
- ۲- نیکروش محمد رضا، جلالی مهدی، آناتومی آزمونگر، مشهد: انتشارات بنگشه، ۱۳۸۱.
- 3- Snell R. Clinical anatomy for Medical Students. Little Brown and Company, Boston, 2003.
- 4- Warvik W. Gray, s Anatomy. Churchill Livingstone, London, 2007.

منابع آموزشی مبحث عملی:

- ۱- استخوانهای طبیعی
  - ۲- جسد های تشریحی
- مولاژ ها و مدل های تشریحی مختلف